No. 129. MIDDELBURGSCHE COURANT. 1861.

Zaturdag 26 October.

N. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ3, franco per post ƒ3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte-, doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Bij dit nommer behoort een bijvoegsel, bevattende:

1. Adressen van den gemeenteraad van Vlissingen.
2. Verslag van den gemeenteraad van Middelburg, zitting van 23 october.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 25 october.

Heden is door het provinciaal geregtshof van Zeeland uitspraak gedaan in de zaak van schipper Breas, beschuldigd van twee diefstallen van hem toevertrouwd goed, waarvan wij in ons nommer van ll. dingsdag melding maakten. De beschuldigde, wegens ziekte verhinderd ter teregtzitting tegenwoordig te zijn, is vrij gesproken.

Wij vernemen dat door Adriaan Polderman aan Z. M. den koning een verzoek is gerigt om gratie van de doodstraf, waartoe hij is veroordeeld bij arrest van het provinciaal geregtshof in Zeeland van 4 julij jl.

* Te Vlissingen blijft, zoo als te verwachten was, nog groote bekommering heerschen over het onlangs door den minister van marine te kennen gegeven voornemen tot opheffing van de werf aldaar. Het adres dat de kamer van koophandel en fabrieken aan de leden der tweede kamer heeft ingezonden, hebben onze lezers uit ons vorig nommer leeren kennen en de beide adressen van den gemeenteraad vindt men in het tot dit nommer behoorende bijvoegsel.

Hierbij blijft het echter niet. Gisteren avond heeft er eene vergadering plaats gehad van ingezetenen der gemeente, met het doel, om ook van hunne zijde verzoekschriften in te zenden aan Z. M. den koning en aan de tweede kamer, ten einde daardoor te doen blijken van de algemeene belangstelling in het bezit dier instelling.

De heer T. C. Dommisse, sekretaris van de kamer van koophandel, daartoe van verschillende kanten aangezocht, had zich belast met de zamenstelling der adressen, die onverdeelden bijval vonden en onmiddellijk met een aantal handteekeningen werden voorzien. Zij zullen nog gedurende eenige dagen ter teekening liggen.

* Te Wolfaartsdijk is ll. woensdag het nieuw gebouwde schoollokaal, dat zeer doeltreffend en naar de eischen des tijds is ingerigt, plegtig ingewijd.

De gemeenteraad, predikant, kerkeraad, schoolopziener en andere autoriteiten werden met een kort woord door den burgemeester verwelkomd; daarna sprak de schoolopziener een woord van dank tot het gemeentebestuur en van hulde aan den bouwmeester. Vervolgens hield de hoofdonderwijzer eene lange rede, afgewisseld door toepasselijk gezang der leerlingen, waarin hij het gewigt van een goed onderwijs en de daartoe leidende middelen schetste. Ook de predikant toonde in korte trekken het verband aan tusschen onderwijs en godsdienst, die zoo naauw vereenigd zijn.

Nadat de heer Soutendam, de bouwkundige, onder wiens leiding het lokaal is gesticht, een woord van dank had gesproken en eenige onderwijzers het woord hadden gevoerd, eindigde de feestviering.

* In eene vergadering van het polderbestuur te Kruiningen is besloten aan den werkbaas J. Visser, als blijk van tevredenheid bij zijne verplaatsing naar elders, eene fraaije zilveren tabaksdoos met opschrift te vereeren.

Dingsdag is de eerste steen gelegd van de spoorwegbrug over den IJssel in de onmiddellijke nabijheid van Zutphen. Juist ten 12 ure des middags kwam de koning bij de noodbrug aan; daar werd hij ontvangen door de kommissie voor de staats-spoorwegen en door deze naar de tribune geleid. De minister van binnenlandsche zaken hield hierop de volgende aanspraak:

„Het behaagde u, sire, in persoon te verschijnen bij de plegtigheid van dezen dag. Deze handeling is door de gansche natie met geestdrift vernomen, want zij is van het grootste belang en van diepe beteekenis. Nederland, een land van handel bij uitnemendheid, waar nijverheid en landbouw aangekweekt worden, bleef tot dusverre verstoken van die middelen van vervoer, welke werkzaamheid en beschaving te weeg brengen, de bronnen van welvaart doen toenemen, nieuwe openen en den band vormen die, volken zamenbrengende, hen verbroedert, alle hinderpalen wegnemen, alle vijandschappen doen ophouden. Aan den algemeenen wensch, sire, hebt gij gehoor verleend. Van u is het bevel uitgegaan om in Nederland spoorwegen aan te leggen, welke de verschillende deelen des vaderlands onderling en met het buitenland verbinden. Het antwoord der vertegenwoordiging op dit bevel getuigde dat het volk van Nederland uwer majesteits zorg op den grootsten prijs stelt. Een ondubbelzinnig bewijs daarvoor ligt ook hierin, dat vele streken gronds, voor de spoorwegen benoodigd, door de eigenaren afgestaan werden zonder onteigening. Dit voorbeeld vinde vooral in deze provincie navolging; daardoor zal de uitvoering bevorderd, de voltooijing bespoedigd worden.

„Dankbaarheid, sire, is de grondslag, waarop de band steunt welke het volk aan u verbindt. Die dankbaarheid vervult gansch Nederland, nu uwe majesteit toestemde het nationaal werk in te wijen. Nederland verheugt zich dat door u dit besluit is genomen.

„Nederland wenscht vurig, dat het uwer majesteit vergund zij, de voltooijing van dit werk en daardoor de ontwikkeling van de welvaart des lands te aanschouwen. Nederland dankt u voor dit overtuigend bewijs van uwe zucht om den bloei en de welvaart van het volk te verhoogen, van dat volk dat door banden van liefde en trouw aan u is verbonden. Die banden zijn onverbreekbaar.

„De bouwstoffen zijn aanwezig, de bouwlieden gereed. Wij wachten eerbiedig uwer majesteits bevel."

De koning werd nu onder het spelen der muziek naar den pijler geleid, waar de heer van der Kun, hoofdinspecteur van den waterstaat het proces-verbaal voorlas. Dit dokument, bestaande uit een groote rol perkament, waarop in gekleurde letters staat vermeld wie aan deze plegtigheid hebben deel genomen, werd door Z. M. onderteekend en vervolgens door den heer van der Kun in een looden bus gesloten. Z. M. wierp hierop in die bus een exemplaar van al de tegenwoordige muntspecien, welke hem op een schaal door den ingenieur Fijnje werden aangeboden. Digt gesoldeerd zijnde werd de bus door Z. M. in den steen gelegd, waarop de volgende woorden waren gebeiteld en verguld, „Koning Willem de derde heeft van deze brug den eersten steen gelegd, en daarmede den aanleg van staatsspoorwegen in zijn rijk ingewijd." De gravin van Limburg Stirum, dochter van den burgemeester van Zutphen, bood Z. M. den truffel aan, terwijl de ingenieur Waldorp den kalkbak gereed hield. Op een wenk van dien ingenieur zakte de steen op de bestemde plaats; de koning nam den sierlijken hamer uit de handen van den ingenieur Reuvius; allen die aan het feest een werkzaam deel namen vormden een kring en de koning gaf den hamerslag op den steen, waarop de muziek onmiddellijk het volkslied deed hooren.

De koning werd onder luide hoerah's naar de tribune terug geleid. Bij het vertrek van Z. M. werd door de jongens van Mettray een lied aangeheven, door dr. Heye vervaardigd, waarin onder andere het volgende voorkomt:

Wat ge dezen winter deê,
Koning! hebben we ook vernomen,
En nu ziet ons heel Mettray,
Hoe ge 't stoompaard van de vree
Wegbaant over de IJsselstroomen.
Dubble dwinger van den vloed,
God zij met u! wat ge doet.

De koning heeft zich met onderscheidene aanwezigen minzaam onderhouden, gebruikte in de groote societeit een dejeuner hem door den burgemeester aangeboden, en vertrok vervolgens naar het Loo alwaar dien dag vele hoog geplaatste personen, ministers, kommissarissen des konings en anderen genoodigd waren.

Gedurende het dejeuner lieten de liedertafel Wega en het muziekgezelschap Harmonie zich hooren. Eerstgenoemde zong „Hollands glorie," van Richard Hol, van welk muziekstuk de partituur in pracht uitgave aan Z. M. werd aangeboden.

Men heeft opgemerkt dat de heer van Bosse, lid der spoorwegkommissie niet in het proces-verbaal genoemd is en ook niet tegenwoordig was. Ook de minister van justitie werd gemist, vermoedelijk door dat de aanstaande beraadslagingen over het wetsontwerp op den raad van state hem geen tijd gunden.

In een brief uit Brussel aan de Arnhemsche courant wordt de volgende beschrijving gegeven van de partijen welke thans in Belgie bestaan.

„Tot de partijen die lijnregt tegenover elkaar staan behooren, zoo als bekend is, de walen en de vlamingers, en het komt mij voor, dat, hoe men ze ook beschouwe, alle overige partijen slechts vertakkingen van deze twee hoofdgroepen zijn. Ten eerste hebben wij, van beide zijden, de gematigden, die elkaär gaarne koncessien willen doen; die echter begrijpen, dat het werk van vereeniging der beide volksstammen slechts langzaam bewerkt kan worden, en dat het den mensch niet gegeven is binnen weinige dagen een werk te verrigten, dat de natuur zelve slechts na verloop van een ruim tijdsverloop kan verrigten. De walen, op dit oogenblik de magtigsten, hebben de meeste magt in handen; zij maken de meerderheid uit in de regering en in de kamers. Zij hebben ook het menschelijk zwak om zich slechts schoorvoetend te ontdoen van den overwegenden invloed, welken zij bezitten; en rekenen het zich tot deugd als zij toegevendheid toonen aan de eischen der vlamingers. Maar de groote kwestie voor hun vaderland, de eenheid en ondeelbaarheid van Belgie, wordt geenszins door hen uit het oog verloren: deze bekleedt de eerste plaats in al hunne overwegingen, en naarmate het vlamingsche element zich krachtiger ontwikkelt, bekennen zij ook de noodzakelijkheid om aan dit gedeelte van het volk een billijk aandeel in 's lands bestuur en inrigting toe te wijen.

De meer gematigde vlamingers, bezield steeds met den ouden, fieren geest, die Gend en Antwerpen zoo geducht maakten in vroegere eeuwen, dringen er steeds op aan dat het gewigt van hunne taal, van hunne gemeentelijke instellingen erkend zal worden. Zij eischen dat de taal hunner vaderen niet geweerd zal worden in de regtszaal en bij de volksvertegenwoordiging. Zij zijn en blijven vlamingers, met één woord, en willen niet als een aanhangsel der waalsche gewesten beschouwd worden. Maar zij zoeken hun wensch vervuld te krijgen langs den vredelievenden, voorzigtigen weg; zij zien met genoegen dat zij dagelijks veld winnen, en begrijpen best, dat als Belgie eensgezind blijft, hunne kinderen de vruchten van het zaad zullen oogsten dat thans door hen gezaaid wordt. Zij begrijpen ook dat elke overhaaste, doldriftige maatregel gepaard moet gaan met den achteruitgang van nijverheid, industrie en handel, waardoor hunne gewesten bloeijen. De herinnering aan 1830 is nog levendig bij hen en bij de meer gematigde walen. Wat er ook gebeure dus, geene omwentelingen meer! is hunne leuze, even als die der verstandige walen.

Naast en tegenover deze partijen, meen ik te onderscheiden de meer ultra-gezinden van de twee kleuren.

Ten eerste de walen, die ongeveer op de volgende wijze redeneren: Eene ineensmelting der beide volksstammen is onmogelijk, even onmogelijk als eene fusie der duitschers en der inboorlingen van Italie; wij met onze taal zijn de meerderen in alle opzigten: wij willen en moeten niets toegeven. Wat er ook van kome, de waalsche suprematie moet gehandhaafd worden. Wij verstaan de vlamingsche taal niet en willen ze ook niet leeren; zelfs de meer aristokratische vlamingers zijn niet op de hoogte van het brabantsche dialekt der volksklasse; men moet maar niet toegeven; de fransche taal is de taal niet slechts van ons maar van de geheele beschaafde wereld; de vlamingers mogen, wat ons betreft, denken hoe en wat zij willen; maar zij moeten zich naar ons rigten en niet vergen dat de meer beschaafde voor den mindere onderdoe. Eerder dan zoo iets te dulden, wenden wij ons tot Frankrijk; als deel van een groot volk, zou ook onze positie op den duur beter zijn, dan als onderdeel van een rijkje, dat steeds door twee vijandig gezinde stammen geslingerd en geschokt wordt.

De ultra vlamingers, gebelgd door de minachting welke zij van dezen kant ondervinden, zijn even geneigd om tot de dolzinnigste uitersten over te gaan. Zij hebben vergeten, dat zij in 1830 juist geen woord hollandsch hooren wilden, en Nederland, stamverwant, en Oranje boven! is thans hunne leuze, door velen opregt gemeend; door sommigen alleen gebruikt om de belgische regering door den schrik voor eene aanstaande afscheiding tot meerdere toegevendheid te dwingen. Wilde men hun „Oranje boven!" goed verstaan, dan zou men moeten lezen: „Weg met de walen!" en anders niets.

Vreemd is het, bij den eersten oogopslag, den steun te zien aan deze partij verleend door vele invloedrijke leden der klerikalen. Maar een meer oplettende blik verklaart gemakkelijk de schijnbare tegenstrijdigheid. De zegevierende oppositie tegen de klerikalen in het katholieke Belgie heeft dezen, ten eerste, hoogst gebelgd. Zij zijn gereed om alles te doen, wat in hunne magt staat, om het hunnen tegenstanders lastig te maken. Ten tweede zien zij, hoe in het protestantsche Nederland de katholieke geestelijkheid met de leeken harer kerk veel vrijer spel heeft dan in Belgie, — en het ontzien der katholieke partij door de regering van Nederland, doet hen de hoop koesteren, dat als die in dat land versterkt werd door de geheele bevolking van Vlaanderen, de kansen schoon zouden staan om dáár een overwegenden invloed te verkrijgen.

De ultra-vlamingers, met hunne overigens wezenlijk echt liberale politieke grondbeginselen, loopen dus op het oogenblik gevaar om het blinde werktuig te worden van de klerikalen, die hen natuurlijk, zoodra het doel bereikt is, weder over boord zullen werpen.

Het was dus vooral onder de beide laatstgenoemde ultra's dat de tijding van het bezoek, door koning Willem III te Compiègne te brengen, eene groote gisting te weeg bragt. De heethoofden begrepen dat alles nu klaar was! De keizer en de koning zouden onderling de verdeeling van Belgie regelen:

de waalsche gewesten kwamen aan Frankrijk; de vlaamsche aan Nederland! Dat sprak van zelf!

Men vergat slechts in aanmerking te nemen 1. dat Nederland zeer geldige redenen heeft, om niet naar deze hereeniging met Vlaanderen te verlangen, 2. dat, al gaven de antecedenten van den franschen keizer wel eenig regt om zijne politiek te wantrouwen, de goede trouw van Nederland alle zulke ondernemingen tegen een bevrienden vorst van den kant van onzen koning tot eene onmogelijkheid maakte. Werkelijk ook is het ongerijmd van zoo iets te spreken, al gelukte het den hevigen vlamingers zich van de waalsche gewesten af te scheiden; zij moeten zich niet vleijen, dat ze ooit weder deel van Nederland zullen uitmaken. Onze groote koopsteden hebben eerder eene mededingster dan eene deelgenoote, wat hare belangen betreft, in Antwerpen, en het is eerder het belang van geheel Nederland om een vlaamsche voormuur tegen Frankrijk te hebben, dan, in de tegenwoordige omstandigheden, om Frankrijk aan zijne grenzen te hebben. De vlamingers hebben in 1830 hunne keuze gedaan; jaren zijn sedert dien tijd vergaan; de oude veete is genezen; wij verheugen ons in de vlamingers stamverwante buren en opregte vrienden te hebben; en hartelijk kunnen wij hun de hand reiken op het gebied van letterkunde, kunst en wetenschap, maar verder moeten en willen wij niet gaan. De staatkundige eerlijkheid en ons eigen belang maken dat tot een gebiedenden eisch.

Het was dan ook een geweldige slag voor die heethoofden onder walen en vlamingers, toen zij vernamen dat koning Willem III bij zijn terugkeer uit Frankrijk ook aan koning Leopold een bezoek zou brengen. Deze tijding was waarlijk van staatkundige beteekenis. *Ze bewees namelijk de goede* verstandhouding tusschen de hoven van Brussel en 's Gravenhage, en het openbare blijk daarvan heeft dadelijk een einde gemaakt aan al de dwaze denkbeelden door heethoofdige politieke „tinnegieters" gekoesterd omtrent het eenvoudige beleefdheidsbezoek van onzen koning te Compiègne.

Wij vernemen dat de heer mr. P. P. van Bosse zijn ontslag heeft gevraagd als lid der kommissie voor de staatsspoorwegen.

---

* Bij de tweede kamer der staten generaal is heden ingekomen een wetsontwerp tot regeling der aftapping van de Maas met Belgie. De beraadslagingen over het wetsontwerp betrekkelijk den raad van state, die heden aan de orde waren, zijn *afgeloopen.*

H. M. de koningin is gisteren van hare reis naar Stuttgardt in de residentie terug gekeerd, en heeft onmiddellijk den *prins van Oranje bezocht. De ongesteldheid van den prins* schijnt eenige bezorgdheid te geven en oorzaak te zijn van de terugkomst der koningin.

---

* Uit Leyden schrijft men ons 23 dezer.

Voor de aanvulling der vakature in de arrondissements-regtbank alhier, ontstaan door de benoeming van den regter mr. J. W. Schuurman tot president, heeft dat kollegie zich jl. maandag bezig gehouden met het opmaken eener aanbevelingslijst. Als kandidaten zijn daarop geplaatst 1. mr. F. B. Coninck Liefsting, substituut officier bij de arrondissements-regtbank te Assen; 2. mr. S. Tak, regter plaatsvervanger bij de arrondissements-regtbank alhier; 3. mr. F. Canter Alta, kantonregter te Noordwijk.

De Staatscourant van gisteren maakt bekend dat de statuten voor de Vereeniging ter instandhouding van het fonds tot ondersteuning van weduwen en weezen der onderwijzers *in de provincie Drenthe door Z. M. den koning zijn goedge*keurd, waardoor genoemde vereeniging als regtspersoon is erkend.

Blijkens een berigt van Zr. Ms. consul te Tunis, van den 13 dezer, is bij besluit van den beij van den 9 october jl., bepaald dat de uitvoer van granen uit de onderscheidene havens van Tunis, twee maanden na de dagteekening van het besluit, verboden zal zijn.

Benoemingen en besluiten.

Naar men verneemt zijn de heeren Paul Limayrac, thans een der redakteuren van Le pays, Cros, direkteur van den scheepsbouw, en Duval, dirigerend officier van gezondheid te Toulon, door Z. M. den koning benoemd tot groot-officieren der orde van de Eikenkroon, terwijl de heer Dorian, ingenieur bij de marine aldaar, benoemd is tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw. Voorts heeft de koning nog benoemd *tot groot-officier der orde van de Eikenkroon,* den generaal-majoor von Oriolla, chef der pruissische divisie, te Breslau, en tot kommandeur dier orde, den majoor von Rauch, adjudant van Z. M. den koning van Pruissen.

Marine en leger.

Naar men verneemt zullen een negental onderofficieren van het te Utrecht in garnizoen liggende 7de regement infanterie, zich aan het examen voor 2den luitenant den 21 van de volgende maand onderwerpen. Een daarvan heeft zich voor de Oost-Indiën aangemeld.

— Van de 70 opgeroepen jongelingen om bij het instruktie-bataljon te Kampen geplaatst te worden, zijn tot heden 54 opgekomen. Daarvan zijn 8 afgekeurd, de overigen geplaatst. Het instruktie-bataljon is door deze indeeling zelfs boven de sterkte bij de formatie bepaald. Men kan echter nog van dit jaar eene oproeping van een veertigtal verwachten, aangezien in den loop der volgende maand weder eene overplaatsing van korporaals-titulair naar de onderscheidene regimenten infanterie zal plaats hebben.

(*Nieuw dagblad van 's Gravenhage.*)

— De luitenant ter zee 2e klasse J. M. L. A. P. Wierix wordt met 1 november geplaatst op het wachtschip te Nieuwediep en belast met de policie der adelborsten van het koninklijk instituut der marine.

Gemengde berigten.

Volgens berigten uit Brussel heeft koning Leopold op voordragt van het belgische ministerie, een nieuw subsidie verleend tot voortzetting van de redaktie van het Algemeen woordenboek der nederlandsche taal. — Jl. maandag heeft de heer J. Pinédo jr. in het Amsterdamsche schaakgenootschap zes schaakpartijen te gelijk gespeeld. Onder zijne tegenpartij waren drie der sterkste spelers van het genootschap. Hij heeft er twee gewonnen, 3 verloren, en 1 spel werd remise verklaard. — De heer J. Heukensfeldt, tapijtfabriekant te Delft, is door den direkteur van het nijverheids museum van Schotland, te Edinburg, uitgenoodigd tot het plaatsen eener proeve van zijn fabriekaat in dat museum. — Te Hontenisse is in de vorige week eene vrouw van drie meisjes bevallen, na in februarij jl. moeder van een zoon te zijn geworden. De drielingen zijn echter gestorven. — De door den koning uitgeloofde premie van f 100 voor de vrijwillig aangeworvenen bij het te Arnhem gestationeerde regement rijdende artillerie heeft reeds vele vrijwilligers tot dienstnemen uitgelokt. — Te Leiden is dingsdag jl. door de diakenen der nederduitsche hervormde gemeente aanbesteed het bouwen van 60 arbeiderswoningen voor f 66,000. — Te Utrecht is deze week een mannufaktuurswinkel geopend, die behalve door sierlijken bouw, de aandacht tot zich trekt door de bijzonder goedkoope prijzen waartoe de goederen worden verkocht en waardoor aldaar eene groote konkurrencie te verwachten is. — Bij de illuminatie te Luik was ll. zaturdag eene karakteristieke voorstelling op een transparant aangebragt. Achter een belgische en een hollandsche kaas, die de verbroedering van Nederland en Belgie voorstelden, stond keizer Napoleon, die den neus tusschen beide stak, en daaronder was in de fransche taal geschreven: het riekt hier niet goed. — Te Arnhem is dingsdag nacht de stijfselfabriek van den heer C. P. Roeperts geheel uitgebrand. De naburige huizen zijn door de zorg der brandweer voor den brand beveiligd gebleven. — Dingsdag jl. is te Rotterdam eene dienstbode van het vlot achter een huis in de Rotte gevallen. Zij werd er door een voorbijgaanden baggerman uitgehaald, doch is den volgenden dag aan de gevolgen overleden. — *Zondag middag liep* de stoomboot Berenice, van Amsterdam naar Petersburg bestemd, tegen een naar Amsterdam varenden ligter aan, waardoor deze als het ware werd van een gespleten en dadelijk zonk. Alleen de menschen werden gered. — Volgens berigten uit Italie heeft men den 16 dezer een vrij hevigen schok van aardbeving gevoeld te Ravenna, Rimini, Forli, enz. tot aan Imola. De klokken luidden van zelve en op verschillende plaatsen zijn schoorsteenen ingestort.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Gisteren is ter verkoop aangeboden een door vijf paarden te drijven ketting-baggermolen met 54 ijzeren schoppen en verder volledig drijfwerk, liggende in de kade alhier. Verkocht voor f 1400.

— Den 23 dezer een huis en erve in de Spanjaardstraat, wijk E no. 78. Verkocht voor f 600.

Thermometerstand.

23 oct.	's av. 11 u. 48 gr.		
24 „	's morg. 7 u. 46 „	's midd. 1 u. 59 „	's av. 11 u. 50 gr.
25 „	's morg. 7 u. 47 „	's midd. 1 u. 59 gr.	

Buitenlandsche tijdingen.

Noord-Amerika.

Volgens de berigten uit New-York van den 12 october was de naar het zuiden bestemde expeditie van 20 oorlogsvaartuigen *uitgezeild; hare bestemming was steeds onbekend.* De bondstroepen rukten langzaam langs den Potomac voort, terwijl de gekonfedereerden terugtrokken. Ook in het westen van Virginia hadden de bondstroepen nieuwe voordeelen behaald. De gekonfedereerden hadden met zes stoombooten en 3000 man eene poging gedaan om de forten aan kaap Hatteras te hernemen, maar waren met verlies van drie stoombooten en *700 dooden afgeslagen. Nieuw Orleans* werd *gestreng ge*blokkeerd.

Mexiko.

De half-officiele madridsche Correspondencia autografa bevat een brief uit Parijs, waarin gemeld wordt, dat Engeland in de mexikaansche kwestie, eindelijk tot de plannen van Frankrijk en Spanje toegetreden is. Het voornemen nu is om zelfs de hoofdstad der republiek te bezetten, indien de staat van anarchie dit noodzakelijk mogt maken, of, indien de mexikanen het verlangen, een protektoraat over het land uit te oefenen, ten einde er alzoo eene duurzame regering te vestigen. De korrespondent voegt er eenige beschouwingen bij, die duidelijk doen zien dat hij de republiek gaarne in eene konstitutionnele monarchie zag veranderen, mits dit den mexikanen naar den zin is, waaraan hij niet twijfelt; terwijl hij tevens zegt dat de drie mogendheden de leden harer dynastie van de kandidatuur over den mexikaanschen troon zouden uitsluiten. De geheele korrespondentie draagt de blijken, dat de spaansche regering gaarne dien weg op wil, en alzoo denkbeelden aan de hand geeft, welke zij verwezenlijkt zou wenschen te zien.

Rusland.

Volgens een telegram uit Warschau van 22 october, gaan de autoriteiten er zelfs met zoo veel gestrengheid te werk, dat gedurende de twee laatste dagen een groot aantal vreemde reizigers, onverschillig van welken stand, op de grenzen zijn afgewezen. Onder dezen bevond zich een oostenrijksch diplomaat, die onmiddelijk naar Weenen is terug gekeerd om eene formele aanklagt in te dienen. De verspreiding van oproerige proklamatien hield aan, in weerwil van den staat van beleg. Te Parijs waren den 23sten berigten in omloop dat er ernstige botsingen hadden plaats gegrepen, waarbij bloed gestroomd had. Zij worden echter tot nog toe niet bevestigd.

Duitschland.

Onder het opschrift „Een geheim fransch berigt over Duitschland" bevat de Daily news eene uit Keulen gedane mededeeling. Oorspronkelijk zou hetgeen daarin te lezen is, een uittreksel zijn van *een stuk dat door een fransch agent voor* zijne regering is opgesteld. Mainz is volgens het berigt minder fransch gezind dan vroeger het geval was; intusschen zou men door fransche brochures daar nog wel kunnen werken. In Frankfort vond de agent een sterken duitsche geest, en tevens eene partij die voor Pruissen was, van welk rijk zij de nationale wedergeboorte van Duitschland verwachtten. Hij *bemerkte hier nog eene andere partij, die der demokraten,* in den geest van Mazzini en Ledru-Rollin, en die zich sterk vooringenomen tegen keizer Napoleon betoont. Het geheim berigt schildert verder de uitbreiding der demokratische beginselen over een lijn die door Baden, Wurtemberg, noordelijk Beijeren tot aan Gratz, Weenen en Praag loopt. In laatstgenoemde stad is eene sterke anti-duitsche gezindheid.

Verder *vindt hij* demokratische en republiekijnsche denkbeelden verspreid in de omstreken van Keulen en in de kleine saksische vorstendommen. Noord-oost-Duitschland is konservatief gebleven. In Heidelberg vond de agent op de vergadering van de National-Verein het tegen overgestelde van ingenomenheid met Frankrijk. Deze gezindheid is zoo sterk dat ze de proef wel zou kunnen doorstaan; ze gaat zelfs zoo ver dat ze de voorstanders van het oppergezag van Pruissen zou kunnen brengen tot het in het leven roepen van een toestand die door Frankrijk kan worden aangewend om een „grand coup" te doen.

Op het punt der natuurlijke grenzen, zegt de berigtgever, heeft de openbare meening in Rijn-Beijeren ten nadeele van Frankrijk eene verandering ondergaan; in de westelijke distrikten *vindt* men *echter nog eenige genegenheid voor* Frankrijk."

Hoezeer dit stuk hoogst waarschijnlijk niet is datgene waarvoor de Daily news het wil laten doorgaan, is het toch als eene beschouwing van den duitschen toestand, vooral met het oog op eene 't zij meer of min waarschijnlijke poging van Frankrijk om zijne grenzen uit te breiden, niet van gewigt *ontbloot.*

Weenen 20 october. De pausselijke huisprelaat, monseign. Nardi, is van hier vertrokken om naar Rome terug te keeren. Omtrent het doel der reis van dezen geestelijke, die zoo menige politieke zending heeft gehad, zijn vele geruchten verspreid. Zoo meende men onder anderen dat, daar de roomsch katholieke *geestelijkheid* van Tyrol zich tot den paus gewend heeft, met een beklag over de erkenning der protestanten in dit gewest, de heer Nardi belast zou zijn met een verzoek aan den keizer om de bepalingen van het konkordaat te handhaven, en het besluit in te trekken waarbij aan de protestanten gelijke regten worden toegekend als de roomsch katholieken bezitten. Thans wordt uit Weenen verzekerd dat het bezoek van den heer Nardi geen officieel karakter heeft gehad; dat derhalve de geruchten niet juist waren. Had hij geen eigenlijk gezegde zending, het viel echter niet te ontkennen dat hij zeer vertrouwelijke konferentien heeft gehad, o. a. met den kardinaal aartsbisschop van Weenen en met graaf Rechberg. Ook over het konkordaat zou gesproken zijn, in dier voege dat men te Weenen wel gezind is om eene herziening te bewerken. De heer Nardi heeft echter geen beklag bij den keizer gedaan over de tyroolsche aangelegenheden. Zijne tegenwoordigheid schijnt er wel toe te hebben bijgedragen om de spanning tusschen de regering en de bisschoppen uit den weg te ruimen.

— Deze dag, de gedenkdag van het verleenen van het october diploma, waarbij de rijks-eenheid in Oostenrijk wettelijk werd omschreven, is door de verschillende bladen op onderscheidene wijze herdacht. De bladen der liberale partij die zelfs met de wijzigingen van februarij niet tevreden is, hebben natuurlijk niet in goedkeurenden zin de handelwijze van het goevernement besproken. De Ost deutsche Post zegt bij deze gelegenheid dat de hongaren de koncessies van october zich hebben laten welgevallen in de volle overtuiging dat Hongarye er toch niet naar geregeerd kan worden.

— Te Pesth waren de ongeregeldheden volgens eene depeche van 23 october nog niet geheel onderdrukt. De bureaux der dagbladen waren door de gewapende magt bezet; de troepen trokken onophoudelijk de stad door, de artillerie hield zich, bij de stukken die in de straten waren geplaatst, gereed te vuren.

Het schijnt dat men hier over den aard dezer ongeregeldheden zeer ongerust is, althans een keizerlijke kommissaris, de heer Koller, is naar Pesth vertrokken met de strengste bevelen tot het herstel der orde.

Berlijn 23 october. De plegtigheid der krooning van den koning van Pruissen is geëindigd met de voorlezing van de akte der instelling van het grootkruis der orde van den Rooden Adelaar, van de nieuwe krooningsorde en van de veranderingen in de Hohenzollernsche orde, alsmede van de besluiten omtrent verheffingen in den adelstand en omtrent verleende amnestie. De lijst der benoemingen vult nagenoeg negen kolommen van een der grootste pruissische dagbladen.

Algemeen heeft het de aandacht getrokken dat de buitengewone fransche gezant, de hertog Mac Mahon met veel *onderscheiding* is behandeld. Niet alleen heeft het volk zoo te Koningsberg als elders doen blijken van ingenomenheid met zijn persoon. Ook in de hoogste kringen werd menig bewijs van sympathie met hem en met zijne regering gegeven. De koning verklaarde hem bijzonder tevreden te zijn over de ontvangst in Frankrijk. Men meent in dit alles meer te moeten zien dan een persoonlijk eerbewijs voor den dapperen over*winnaar bij Magenta, en het kan geene verwondering geven* dat de fransche Moniteur met zeker genoegen een hoofdartikel wijdt aan de schitterende rol door dien gezant vervuld bij de feesten te Koningsberg.

Van die stad is de vorstelijke familje over Dantzig en Bromber gisteren hier aangekomen. Omstreeks ten twee ure verkondigden het geschut en het luiden der klokken hare intogt. *De huizen zijn met vlaggen en guirlandes versierd;* en de illuminatie van gisteren was aller prachtigst. De vorste-

lijke personen waren blijkbaar getroffen over de uitbundige geestdrift waarmede zij werden begroet.

Bij de beijersche kamer van afgevaardigden is eene zeer belangrijke zaak behandeld. Er is namelijk besloten de staatsloterij af te schaffen, en tevens bepaald dat de ontvangst van 1 october tot 1 januarij aanstaande, ten bedrage van 600,000 fl. voor zoo ver noodig, gebruikt zal worden om te voorzien in het onderhoud der kollekteuren.

Belgie.

Men kan de ministeriële krisis als geëindigd aanmerken. De heer Frère Orban zal de portefeuilje van financien aanvaarden en het hoofd van het kabinet zijn. Alleen de heer de Vrière heeft zijne betrekking van minister van binnenlandsche zaken nedergelegd en voor hem is nog geen opvolger aangewezen. De erkenning van het koningrijk Italie, zonder eenige terughouding, wordt nu zeer spoedig te gemoet gezien.

— Het Journal de Bruxelles verklaard zeer ingenomen te zijn met den uitslag van het bezoek van den koning der Nederlanden aan koning Leopold gebragt, omdat eerstgenoemde zich heeft kunnen overtuigen dat de belgische natie zich aan haren vorst ten naauwsten verbonden gevoelt. Dat blad acht het afgelegde bezoek één goed teeken vooral nu dat koning Willem III een reis naar Compiègne had volbragt, die zelfs in Nederland bekommering wekte. Verder wordt herinnerd dat de belgische omwenteling in beginsel regtvaardig was, dat zij niet haren oorsprong had in hetgeen men tegenwoordig onder den revolutiegeest verstaat, dat de vader van Willem III zich in den aanvang ten gunste der beweging verklaard heeft en dat de tegenwoordige koning dus gerust het grondgebied van Belgie kon betreden zonder zijne beginselen eenigen dwang aan te doen. De koning is niet gekomen om de revolutie hulde te brengen, maar even min om het terrein te verkennen, noch plannen bedekt houdende die met de onafhankelijkheid van Belgie in strijd zijn. Wij zijn overtuigd — zegt het Journal — dat koning Leopold, die na de eerste stappen van de zijde van Willem III, dezen is te gemoet gekomen, niet zal bedrogen worden.

— De koning der Nederlanden heeft voor zijn vertrek uit Luik aan den burgemeester eene som van f 1000 voor de armen doen toekomen.

De hertog van Brabant is tijdens dat bezoek benoemd tot grootkruis van den Nederlandschen leeuw.

Frankrijk.

Parijs 23 october. Naar men verzekert heeft de keizer heden den heer Ratazzi, die met eene zending van koning Victor Emmanuel belast is, ten gehoore ontvangen.

— De maatregelen dezer dagen door de regering tegen de drukpers genomen, schijnen het uitvloeisel te zijn van het bepaalde voornemen, om voortaan met meer gestrengheid te werk te gaan, dan sinds lang het geval was. De minister van binnenlandsche zaken heeft eene cirkulaire aan de prefekten doen toekomen, waarin hun op het hart gedrukt wordt, om naauwkeurig te letten op al hetgeen door de dagbladen wordt medegedeeld, terwijl hun tevens bevolen is zich bij de eene of andere aanleiding niet te onthouden het stelsel van waarschuwingen toe te passen.

— Door den advokaat C. L. Vatel, is een belangrijk werk in het licht gegeven over Charlotte Corday, namelijk al de processtukken welke tot die vermaarde vrouw en haar regtsgeding betrekking hebben. Daarbij is gevoegd een autentiek portret en een fac simile van den laatsten door haar geschreven brief, gedagteekend uit de gevangenis der konciergerie, en gerigt tot den volksvertegenwoordiger Barbaroux. Deze brief met vaste hand geschreven, is even belangrijk om het goede schrift, als om de daarin uiteengezette denkbeelden.

— De heer Véron, vroeger geneesheer, later direkteur der groote opera, thans lid van het wetgevend ligchaam, heeft aangekondigd dat hij op verzoek van den burggraaf d'Anchald, gérant van Le constitutionnel, zich op nieuw belasten zal met de leiding van het staat- en letterkundig gedeelte van dat blad. Hij verklaart tevens dat verknochtheid en volkomene onafhankelijkheid zijne handelingen zullen leiden.

Aan het zelfde blad is thans ook verbonden de heer Paulin Limayrac vroeger medewerker aan La patrie, 't laatst aan Le pays. Laatstgenoemd dagblad zal volgens verklaring van den eigenaar, ophouden half officiëel te zijn, en geeft een programma tot uiteenzetting van de beginselen die het zal voorstaan. Zonder oppositie te voeren zal het zijne gehechtheid en ijver niet zoo ver drijven om altijd de meening der regering voor te staan. De ondervinding heeft geleerd — zoo wordt in het programma gezegd — dat de toestand van een half officiëel blad in Frankrijk onhoudbaar wordt, want er worden waarschuwingen uitgevaardigd betrekking hebbende op mededeelingen die van een departement van algemeen bestuur zijn uitgegaan. Wij hebben ministers maar geen ministerie. Eenige voortreffelijke mannen zijn de uitvoerders van den wil van een hooger geplaatst persoon die hen te voorschijn roept, ter neer werpt, bestuurt en beheerscht. Zij gevoelen zich door geene andere politieke gedachte dan die van hun soeverein aan elkaar verbonden, op die wijze leggen zij wel eene officiëla kracht aan den dag maar missen den politieken invloed die hen eigen moest zijn. „La patrie zal nu een nederiger plaats innemen, maar meer nut stichten door de waarheid te zeggen dan door in algemeene uitdrukkingen lofspraken te houden, die geen nut hebben voor de regering en onzer niet waardig zijn."

Italie.

In katholieke en legitimistische dagbladen leest men eene proklamatie van den napelschen partijganger Chiavone, gerigt aan de bevolking der Beide Sicilien en haar te wapen roepende om de sardiniers uit haar land te jagen en koning Frans II weder op den troon te plaatsen. Dit stuk is den 30 september jl. te Sora, een napelsch stadje nabij het pausselijke grondgebied, gedagteekend. Een groot aantal afdrukken dier proklamatie is te Napels en in de Abruzzen onder de bevolking verspreid.

De zelfde dagbladen berigten dat Borgès in de napelsche gewesten aanhoudend veld won, zich laatstelijk te Cotrone bevond, en aldaar bezig was eene regelmatige krijgsmagt te vormen.

Daarentegen leest men in L'indépendance belge een schrijven uit Napels van den 17 dezer, afkomstig van eenen liberalen berigtgever, volgens hetwelk de struikrooverij in de napelsche gewesten nagenoeg was vernietigd, terwijl Borgès verdwenen en waarschijnlijk over zee ontsnapt was.

— In Napels en Sicilie is de verjaardag van de volksstemming, waarbij tot de vereeniging met Italie besloten werd, alom met geestdrift en orde gevierd. De engelsche vloot heeft te dier gelegenheid gevlagd. Cialdini heeft de inwijing van een monument ter herinnering van die gebeurtenis bijgewoond.

— Volgens berigt uit Malta van den 19 dezer hadden eenige napelsche reaktionairen aldaar een schip gehuurd; een voormalig bourbonsch konsul stond aan het hoofd der onderneming. Ook waren een aantal uitgeweken spaansche karlisten op Malta aangekomen.

— Het officiele orgaan maakt een koninklijk besluit bekend, waarbij het stadhouderschap in Napels wordt opgeheven, terwijl tevens bepalingen vastgesteld zijn tot decentralisatie van het bestuur in de zuidelijke provincien en tot vermeerdering der bevoegdheid van de lokale besturen.

Mengelingen.

Haiti.

Sinds vóór tien jaren De negerhut van Harriet Beecher Stowe de algemeene belangstelling wekte, is de slavernij een hoofdpunt van geschil in de oude en nieuwe wereld gebleven. Doch krachtiger nog dan de beroemde roman ze had opgewekt, heeft de uitgebarsten strijd in Amerika die aandacht verlevendigd. Jammer maar, dat de bespreking der gewigtige kwestie zich bijkans uitsluitend met de slavernij in de Vereenigde staten bezig houdt. De Vereenigde staten toch zijn niet het eenige land, wiens toekomst van hare beslissing afhangt. In Brazilie bijv., schoon er geene partijen voor en tegen de slavernij kampen, heeft de afneming van het getal der slaven en dus van het arbeidsvermogen des lands tot de bevordering van de landverhuizing uit Duitschland gedrongen. In de west-indische bezittingen van Engeland is de vraag voorloopig beslist: ook Nederland belooft in zijne west-indische kolonien den goeden weg te zullen opgaan. Slechts in de bezittingen van Spanje bestaat de slavernij nog altijd, en gaat de slavenhandel ongestoord voort. Van daar het groot gewigt, dat aan de aanwinst van grondgebied, in de jongste maanden door Spanje verkregen, gehecht wordt.

Tot groote verbazing van Europa, dat Spanje tot vóór weinige jaren bijkans onmagtig zag om zijne west-indische bezittingen te verdedigen, zoo dat Frankrijks en Engelands tusschenkomst noodig waren om de vermeestering van Cuba door de Vereenigde staten te beletten, heeft Spanje op eenmaal een einde gemaakt aan de dominikaansche republiek, en het oostelijk deel van Haiti vermeesterd. Eigenlijk is het slechts de herneming van vroegeren eigendom. Haiti, vroeger Hispaniola geheeten, is het eerste punt geweest, waar Columbus eene spaansche kolonie grondvestte. St. Domingo, door Columbus zelf gesticht en de rustplaats zijner beenderen tot 1795, toen ze naar Havanna werden overgebragt en bijgezet, was het middenpunt van de amerikaansche kolonien van Spanje. Doch deze bloeitijd duurde kort: de rijkdom der kolonie op het vaste land deed de landverhuizers naar deze laatsten gaan en de handelaars hunne kapitalen elders plaatsen. Hispaniola verzonk in armoede, handel en akkerbouw kwijnden en de bevolking verminderde. Langzamerhand zetten zich aan de noord- en westkust en op het nabij gelegen eilandje La Tortue zeeroovers neder, de beruchte flibustiers. Begunstigd door Frankrijk en Engeland, kwelden deze, vooral in de 17e eeuw, Spanjes kolonien en met hunne hulp vooral verkregen de beide staten voet in West-Indie. Reeds in 1670 was Frankrijk in het bezit van de kleine westelijke helft van Haiti, honderd jaar later uitdrukkelijk door Spanje als fransch grondgebied erkend.

Spanje behield dus de grootste oostelijke helft: een arm land, wiens produkten naauwelijks in de eigen behoefte der bewoners voorzien. De eenige rijkdom bestaat in de kudden rundvee, de uitvoer in huiden en zoute visch. De bevolking is sinds het laatst der vorige eeuw, toen ze op 100,000 zielen geschat werd, weinig toegenomen. Grootendeels is er eene vermenging van europeesch met afrikaansch, ook indiaansch bloed; meer dan ⅔ zijn kleurlingen. Blanken en kleurlingen hebben de zelfde regten; zij staan voor de wet gelijk en geen vooroordeel van kleur scheidt de bevolking. Dit is altijd zoo geweest en nog zoo. Slaven waren er steeds weinig, omdat men bijkans geen plantages had. Zij leefden in het huis hunner heeren als gewone bedienden. De spaansche wetgeving was hier ten allen tijde veel zachter voor de slaven, dan eenige andere wetgeving. Zij erkent de huwelijken tusschen slaven en vrijen voor wettig, staat den slaaf toe zich vrij te koopen, of ook, als er gronden tot beklag zijn, zijn verkoop aan een anderen meester te eischen. Hij kan bezittingen hebben of verkrijgen, en eenmaal vrijgelaten of vrijgekocht, heeft hij de zelfde regten met de vrijen. Van daar dat hier nimmer de vrijen en slaven vijandig tegen elkander over stonden en zelfs in het laatst der vorige eeuw geen slavenopstand er plaats vond.

Toen in 1795, bij de vrede van Bazel, Haiti aan Frankrijk was afgestaan en in 1801 door deze mogendheid werd in bezit genomen, werd de slavernij geheel afgeschaft. Het eiland acht jaar later (6 julij 1809) weer door Spanje heroverd zijnde, bleef de zelfde toestand voortduren. In 1821 schudden alle spaansche kolonien van het vaste land het spaansche juk af, en ook Haiti volgde. De republiek werd uitgeroepen. In het westelijk deel van het eiland had zich echter sinds 1798, toen Toussaint Louverture de franschen had verdreven, een negerrepubliek Haiti gevormd, die thans onder de leiding was van den president J. P. Boyer. Deze maakte van de twisten in de nieuwe republiek van het oosten gebruik, veroverde St. Domingo en vereenigde het geheele eiland onder zijne heerschappij. Gedurende 22 jaren duurde de vereeniging, die nooit anders dan gedwongen was. De oude spaansche kolonisten, die het oostelijk deel bewoonden, verschilden te zeer in nationaliteit en zeden van die van het westen, dan dat eene ineensmelting van beider belangen mogelijk was. In 1843 werd de president Boyer, zelf een kleurling, verdreven: het oosten en westen bleef gescheiden. Het eerste, het oostelijk deel, had verschillende presidenten tot in 1847; toen generaal Faustin Soulouque zich keizer maakte. Na zijne verdrijving (15 januarij 1859) bestuurt de zwarte generaal Faber Geffrard de republiek Haiti als president.

Doch keeren we terug tot het oostelijk deel. Na de verdrijving van Boyer werd elke band met den negerstaat Haiti verbroken en de dominikaansche republiek uitgeroepen. De beide, vroeger verbonden deelen bleven in voortdurenden strijd, tot dat eerst in 1857 en later in 1859 een wapenstilstand, ditmaal voor 5 jaar, werd gesloten. Had de dominikaansche republiek hare onafhankelijkheid gehandhaafd tegen de republiek Haiti, minder gelukkig was ze tegen de tweedragt, die in haar midden woelde. De beide mannen don Buenaventura Baez en Santana, die in den opstand tegen Spanje op den voorgrond waren getreden, en met volkomen instemmigheid, de eerste als generaal, de laatste in het kabinet de vrijheidskrijg hadden geleid, raakten in twist, toen de vrede was gesloten. Nadat het krijgsgeluk beurtelings den een en den ander had begunstigd, veroverde Santana in 1858 de hoofdstad St. Domingo en moest Baez het land verlaten.

Burgertwisten zijn voor de vrijheid van een land verderfelijk. Deze strijd tusschen de beide hoofden werd het voor de jonge republiek, omdat het bezit van het oostelijk deel van Haiti voor de heerschappij over de west-indische eilanden beslissend is. In het oosteinde toch van het eiland is de bogt van Samana gelegen, die door haren omvang en ligging een groote en veilige haven voor de grootste eskaders kan zijn. Veertien mijlen lang en 4 mijlen breed, gemakkelijk te verdedigen, levert de bogt de schoonste gelegenheid voor eene stapelplaats en voor een marinestation, en sluit den toegang tot de Antillen.

Geen wonder derhalve, dat de verschillende zeemagten groot belang stelden in het lot van Haiti, en pogingen aanwendden om het zelve te verkrijgen. De dominikaansche republiek, bedreigd door den negerstaat Haiti en hare binnenlandsche twisten, kwam hun hierin te gemoet. Zij vroeg aan Frankrijk in 1849, toen ze een aanval van Soulouque vreesde, vrijheid om de fransche vlag te planten, doch uit vrees voor Engeland werd het geweigerd. Doch het aangeboden protektoraat van Engeland weigerde de republiek. Een traktaat met de Vereenigde staten bleef achterwege, omdat de laatsten de kleurlingen, als ze in de Vereenigde staten kwamen, niet als burgers des lands wilde beschouwen.

Intusschen had Spanje zijne oude aanspraken niet opgegeven. Wel erkende het in maart 1856 de onafhankelijkheid der dominikaansche republiek, doch het liet zeer listig in het traktaat eene paragraaf opnemen, die de herstelling van haar gezag voorbereidde. De dominikaansche republiek stond toe dat geboren spaansche onderdanen en hunne kinderen, zoo zij wilden, hunne oude nationaliteit konden hernemen. Het gevolg was, dat bijna elk dominikaner spaansch onderdaan kon worden, en dus van de krijgsdienst en belastingen bevrijd zijn. Duizenden lieten zich bij het spaansche konsulaat inschrijven. Na allerlei vruchtelooze pogingen om de gevolgen te voorkomen, wierp Santana, die weder president geworden was, zich in de armen van Spanje. Hoe weinig ook van deze jongste geschiedenis bekend is, dit schijnt zeker dat hij door de schitterendste aanbiedingen verlokt is, om de onafhankelijkheid van zijn vaderland op te offeren. Hij verkreeg den rang van senator en van kapitein-generaal. Eeuwige afschaffing der slavernij, inlossing van het papieren geld, dat zijne waarde had verloren, op Spanjes kosten enz., werden toegezegd. Den 18 maart 1861 liet Santana op de wallen van St. Domingo de spaansche vlag planten en kondigde der verbaasde bevolking de vereeniging met het moederland aan. Na een korten tegenstand zegevierde de spaansche partij.

Dat hare zege blijvende zal zijn is waarschijnlijk, omdat het volk en de naburige negerstaat Haiti te zwak zijn om tegenstand te bieden, en de spanjaarden zich wel niet weder, gelijk in 1821, zullen laten verrassen. De andere zeemagten morren, doch zullen om Haiti geen oorlog beginnen. Alleen Frankrijk keurt het gebeurde goed, hetgeen tot allerlei vermoedens aanleiding geeft. Men kent de zucht der Bonapartes om Frankrijk tot eene zeemagt te maken: de derde Napoleon volgt den eerste ook hierin na. Kwam het ooit tot eene bezetting van Haiti door fransche troepen, het zou voor Engeland even zeer een casus belli zijn, als de aanhechting van Sardinie.

Doch, hoe onrustbarend deze vermoedens zijn, ten aanzien der hoofdkwestie voor de beschaving, de slavernij, kan men geruster zijn. Wel heeft, gelijk in 't engelsche parlement is verklaard, Spanje geen waarborgen gegeven dat het de slavernij niet zal herstellen; wel kan men op zijne beloften aan de inboorlingen niet staat maken, maar de omstandigheden zelve zullen het van deze onteerende daad terughouden. Zoo lang op Haiti zoo weinig plantages zijn, kan de invoer en de herleving van den slavenhandel geen nut hebben. Bovendien is de geest des volks, gelijk we boven zagen, sedert eeuwen zoo zeer er tegen ingenomen, dat we van de bevolking zelve geene poging te vreezen hebben. De ijverzucht der spaansche regering zal wel verhinderen dat vreemde planters zich op Haiti nederzetten: en de spanjaarden zelve, die buitendien niet rijk zijn, vinden vooreerst op Cuba nog gelegenheid genoeg, om hunne kapitalen te plaatsen.

Met een woord over den negerstaat Haiti eindigen we. Men zeide, dat hem het zelfde lot als de dominikaansche republiek zou treffen. Dit is zeer onwaarschijnlijk. Vrijwillig zullen de kleurlingen zich nooit onderwerpen, die zeer goed weten dat dan hun overwigt op de blanken verloren zou zijn; en zoo

weinig lust hebben ze, om zich met deze laatsten te vereenigen, dat sinds 1804 de grondwet hunner republiek den blanke verbiedt grondbezitter of zelfs genaturaliseerd te worden. Niet gemakkelijker zou de gedwongene onderwerping zijn. De steden kan men plat schieten, doch zonder iets te winnen. Gedurende eene reeks van jaren, tot dat Frankrijk de republiek erkende (1825) was de verbranding der steden militair geregeld. De vijand zal nooit iets winnen dan verbrande steden, en de bevolking in bijkans ontoegankelijke bergpassen moeten achtervolgen. Zelf gebrek lijdende, zou geen leger een oorlog van eenigen duur kunnen volhouden tegen het volk, verscholen in zijne bergen en van alles goed voorzien. Niets dan verraad kan ook dezen staat voor eene europesche magt doen bukken. Hopen we, dat geen de poging wage, en zoo wel, dat het hem mislukken zal, opdat de gekleurde natie door zelfbestuur en zelfontwikkeling de zegeningen der beschaving erlange.

Handelsberigten.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 25 october.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	64¼
	dito Nationale dito	3	„	77
	dito dito dito	4	„	99¾
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	138
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	102¼
	Certifik. Hope & co.	4	„	—
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	94½
	dito	6	„	55¼
	Aand. spoorweg			190¼
	Leening 1860	4½	„	89⅛
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	—
Spanje.	Obligatien	3	„	42
	dito binnenlandsch	3	„	47¼
	Certifik. coupons bewijzen			—
	Krediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	44⅞
	dito amsterdamsche	5	„	68 1/16
	dito nationale	5	„	54⅝
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank aktien	3	„	636
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46⅜
	dito nieuwe	3	„	45⅝
Grenada.	dito			14¾
Venezuela.	dito	2½	„	19⅛
Illinois.	dito	7	„	86¼
Mexiko.	dito	3	„	25¼

Overzigt der week.

Rotterdam 25 october.

De koffijprijzen zijn niet hooger, men kan tot 44 cent niet verkoopen. De lading circa 11,000 balen Padang koffij aangevoerd per Jason is tot 43½ cent afgedaan.

Rijst willig, vooral ongepeld, op de hoogere berigten van Engeland zijn de verkoopers terughoudend. Eene lading circa 6200 balen Necrancie rijst per Macasser slaat men op, tot f 7½ zou men die waarschijnlijk niet verkoopen.

Thee met weinig handel.

Specerijen geheel verlaten, noot no. 1 zou men beneden den veilingprijs zijnde 71 cent waarschijnlijk kunnen koopen.

Graanmarkten.

Amsterdam 25 october.

Tarwe en gerst stil.

Raapolie op zes weken f 44. Lijnolie op zes weken f 38.

Middelburg 24 october.

Wij hadden heden een onbeduidende aanvoer, zoo wel uit Walcheren als uit onze naburige eilanden, en daar er voor tarwe weinige vraag bestond, en die ook weinig werd getoond, zoo heeft men om te kunnen koopen hooger prijzen moeten betalen. Jarige zeeuwsche tarwe niet ter veil. Dito walchersche direkt van den landman in goede soort niet aangeboden. Puike nieuwe walchersche tarwe voor de zaai f 13,85, puike baktarwe f 13, mindere soorten f 12,75 a f 12,50 de mud. Jarige zeeuwsche rogge f 7,50, nieuwe dito niet ter veil. Gerst bijna niet aan, men kocht de beste wintergerst gaarne aan f 6,60, voor puike zomer dito is f 6,50, gewone f 6,25 de mud betaald, mindere soorten naar rato. Walchersche groene erwten hadden genegen koopers aan f 11,75 tot f 12; groote dito ziet men bijna niet, voor een partijtje is f 14 betaald.; zeeuwsche erwten niet ter markt. Puike walchersche witteboonen waren ook gewild en werden begin beurs f 12,50 gekocht, later is er tot f 13 de mud voor betaald; wakke soorten hadden geen aftrek; puike walchersche bruineboonen f 15, mindere f 14,50; dito paardeboonen f 8,75 a f 8,50. Koolzaad niet ter veil. Raapolie f 42,75; patentolie f 44.75; lijnolie f 39 per vat op 6 weken, op kontant f 1 lager. Raapkoeken f 90 per 1040 stuks; lijnkoeken f 13,50, zachte dito f 15,50 per 104 stuks.

Gemiddelde marktprijzen.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe oude	f 13,— à f 13,40	Bruineboonen	f 14,— à f 15,—
Dito nieuwe	- 11,— à - 13,85	Paardeboonen	- 8,25 à - 8,75
Rogge oude	- 7,50 à - 9,—	Gr. erwten	- 11,40 à - 14,—
Gerst wint.	- 6,— à - 6,40	Witte erwten	- —,— à - —,—
Dito zom.	- 6,— à - 6,50	Kool en raapz.	- —,— à - 14,—
Boekweit	- —,— à - —,—	Aardappelen	- 4,— à - 5,25
Haver	- 3,75 à - 4,—		per ned. pond.
Witteboonen	- 12,— à - 13,—	Versche boter	f 1,02 à f 1,10

Middelprijzen van bakbare tarwe f 13,15 en rogge f 8,75.

Oostburg 23 october.

De aanvoeren blijven steeds klein en er bestond heden weder goede vraag voor tarwe, rogge en wintergerst, waarvan de beste kwaliteiten goed als voren werden verkocht, de overige graansoorten genoten weinig attentie. Men betaalde de jarige en nieuwe tarwe f 12 a f 13, enkele puike monsters zelf f 13,25. Rogge f 8 a f 8,50, de beste f 8,75. Gerst f 6, f 6,50, f 6,75, zware f 6,80 a f 6,90. Zomer dito f 6, f 6,60. Haver f 3,50 a f 3,75, voor de ligte f 2,50 a f 3 geboden. Paardeboonen f 8 a f 8,25. Erwten f 12.

Zeetijdingen.

Tot 24 dezer zijn de reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Wigtownshire*, gez. J. Harrison, Callao; *James Guthrie*, gez. Pittmaux, *Ottilie*, gez. Dannemann, beiden van New-York; *Arch*, gez. Krohn, Malmo; *Sarah Fox*, gez. Banning, Zanten; *Lyman*, gez. Hampton, Genua; *Lumea*, gez. Oden, Lulea; *Dea*, gez. Bendtsen, Falmouth; *Transit*, gez. Boone, Laguna. Voor Brussel bestemd: *Hermann Wilhelm*, gez. Breckwoldt, Stettin.

Advertentien.

Ondertrouwd:

J. J. DE WEERD
en
C. VLIJBERGE.

Middelburg,
den 25 October 1861.

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

Heden overleed alhier, tot diepe droefheid van mij en zijne verdere betrekkingen, mijn innig geliefde Echtgenoot KAREL KOSTER, in den ouderdom van 32 jaren.

Rotterdam, den 23 October 1861.
J. W. VAN DER VEN, Weduwe K. Koster.

Heden morgen overleed, in den ouderdom van ruim 72 jaren, mijne geliefde Echtgenoot CORNELIA KLUYFHOUT, diep betreurd door mij en mijne Kinderen.

Koudekerke, den 24 October 1861.
ADRIAAN HOLLEBRANDSE.

Algemeene kennisgeving.

Voor de vele bewijzen van deelneming, mij betoond bij het overlijden van mijnen waarden Echtgenoot den Heer ANDRIES LOURENS HECTOR, betuig ik hierbij mijn hartelijken dank.

Middelburg, den 25 October 1861.
P. J. J. VAN DULLEMEN, Wed. A. L. Hector,

De ondergeteekende verzoekt die genen welke, uit eenigerhanden hoofde, Gelden mogten te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan wijlen haren Echtgenoot J. C. POLEY, daarvan ten haren woonhuize opgave of betaling te willen doen vóór primo November eerstkomende.

A. G. VERVENNE, Wed. J. C. Poley.

De ondergeteekende betuigt bij deze deszelfs hartelijken dank voor de vele en vereerende blijken van belangstelling, ontvangen ter gelegenheid van deszelfs 70sten Jaardag, den 24 October 1861.

Mr. STROOBANT JANSE VAN ZOUTELANDE.

BRANDMEESTERS van de **Spuiten L, S en W** herinneren aan de belanghebbenden, dat de gewone jaarlijksche **Exercitie en Inspectie** zal plaats hebben op Woensdag aanstaande, den 30sten October 1861.

De Notaris D. J. VAN DER HORST SERLÉ zal op Dingsdag den 5 November 1861, des voormiddags ten tien ure, in de Herberg de Hoop, staande op het Dorp **Nieuwland**, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen de hieronder vermelde

VASTE GOEDEREN, als:

1. 1 Bunder 23 Roeden 50 Ellen **BOUWLAND** en 1 Bund. 24 Roeden 50 Ellen **WEILAND**, te zamen 2 Bunders 48 Roeden, liggende in de Gemeente Middelburg, nabij de Zaagmolens.

2. 93 Roeden 50 Ellen **BOUWLAND** en 1 Bunder 3 Roed. 20 Ellen **WEILAND**, te zamen 1 Bunder 96 Roeden 80 Ellen, liggende in de Gemeente Nieuw- en Sint Joosland, in den Molenpolder.

3. 1 Bund. 91 Roeden 40 Ellen, **WEILAND**, liggende in de zelfde Gemeente en Polder.

De twee laatstgemelde Koopen zullen eerst afzonderlijk, daarna te zamen worden geveild.

4. 78 Roeden 50 Ellen **BOUWLAND**, liggende in de Gemeente Nieuw- en Sint Joosland, in den Polder Nieuwerkerke.

5. 37 Roeden 40 Ellen **BOUWLAND**, liggende in de zelfde Gemeente en Polder.

6. Het **TIENDREGT** op 15 Bunders 39 Roeden 95 Ellen GRONDS, liggende in den Johannapolder, Gemeente Nieuw- en Sint Joosland.

7. Een **HUIS en ERF**, staande en gelegen op het Dorp Nieuwland, op den hoek van den Molendijk, in de Veerstraat, gemerkt A no. 46.

8. Eene **ARBEIDERSWONING**, staande achter het Erf van laatstgemeld Perceel, op den Molendijk.

9. Eene **SCHUUR**, staande bij het Dorp Nieuwland op den Molendijk.

10. Eene **SCHUUR**, staande op den Dijk van den Middelburgschen Polder, bij het Dorp Nieuwland.

11. Een **STAL en WAGENHUIS**, staande op het Dorp Nieuwland.

Na de toewijzing van de voorschreven Perceelen zal nog aan de meestbiedenden worden verkocht

EENE SCHUUR of LOODS,

staande nevens den vorengemelden Tiendekoop, op den Dijk van den Middelburgschen Polder.

Alles breeder omschreven in de aangeplakte Biljetten dezer Verkooping, terwijl inmiddels nadere inlichtingen kunnen verkregen worden ten Kantore van den bovengenoemden Notaris, alwaar de Kadastrale Plans ter inzage liggen.

MANUFACTUREN EN MODES.

W. MORLEY,

GROOTE MARKT, I 13,

heeft de eer te berigten de nieuwste **PARIJZER MODES** te hebben ontvangen, dewelke op aanstaanden Maandag den 28 dezer zullen gepresenteerd worden, bestaande in eene exquise keuse der modernste Mantels, Sorties de Bals, Dames Hoeden, Mutsen, Linten, Bloemen, Broderien en meerdere Nouveautés, alsmede eene bijzonder ruime sortering der modernste **Winter-Artikelen** in Dames Kleedjes in verschillende genres, zoo wel in fijne als ordinaire kwaliteiten, benevens de nieuwst uitgekomene Stoffen voor Mantels, Sorties de Bals enz.

MANUFACTUREN.

VAN HAM EN WIENER,

LANGENDELFT, I 27,

hebben de eer de ontvangst te berigten van allerhande MANUFACTUREN: Basi, Flanel, Handschoenen, Bouffantes, Cachenez, Knoopen, Boorlinten en vele Artikelen voor het Wintersaizoen, tot **uiterst laag en vastgestelde Prijzen.**

De ondergeteekende maakt bekend dat zijn WINKEL, bestaande in **Kruideniers waren, Sterke Dranken** en **Likeuren** enz. zal geopend worden op aanstaanden Maandag den 28 October 1861. — Hij verzoekt vriendelijk de gunst en recommandatie van zijne Stad- en Landgenooten, en belooft prompte en civiele bediening.

L. ZACHARIASSE, Langevijle, K 208.

IN LOSSING grove **Schotsche KOLEN.**

H. J. DRONKERS.

IN LOSSING zuiver brandende **Schotsche KOLEN** voor

I. DE BROEKERT & COMP.

TE KOOP of HUUR een klein **BURGERHUIS**, Korte Sint-Pieterstraat, F. 29.

Een oud **PAARD**, 20 Voer **MANGELS** en eene partij **AARDAPPELEN** TE KOOP, bij W. P. DAVIDSE, te Oost- en West-Souburg.

Met November eene Burger **Dienstmeid** benoodigd, Langenburgt, B no. 2.

Met November eene **Meid** benoodigd bij Mejufvrouw ACHILLES, op den Burgt.

STOOMBOOT

TUSSCHEN

VLISSINGEN en ROTTERDAM

vice versa.

WINTERDIENST,

voor welke de dagen en uren van vertrek vastgesteld zijn, te weten:

van Vlissingen

Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens 8 ure,

van Rotterdam

Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, 's morgens 8½ ure.

Agenten:

te Vlissingen, de Heer P. J. SIEGERS.
„ Goes, „ W. ANEMAET.
„ Zierikzee, „ W. ABELS.
„ Dordrecht, „ P. BARENDRECHT.
„ Rotterdam, „ C. J. v. d. GARDE.

De Directie,
D. DRONKERS.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in October—November.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	26	's morg.	6 ure.	Zaturdag	26	's morg.	10,30
Zondag	27	„	6	Zondag	27	„	10,30
Maandag	28	„	6	Maandag	28	„	10,30
Dingsdag	29	„	7	Dingsdag	29	's midd.	12 ure.
Donderdag	31	„	9	Woensdag	30	„	12
Vrijdag	1	„	9,30	Vrijdag	1	's morg.	6
Zaturdag	2	„	10	Zaturdag	2	„	6
Zondag	3	„	10,30	Zondag	3	„	7
Maandag	4	„	11,30	Maandag	4	„	8
Dingsdag	5	„	6	Dingsdag	5	„	8
Donderdag	7	„	6	Woensdag	6	„	9,45
Vrijdag	8	„	6	Vrijdag	8	„	9,45

De maandelijksche **Afvaartlijstjes** zijn, door welwillende tusschenkomst van onderscheidene Heeren Postdirecteuren, ten hunnen Kantore verkrijgbaar gesteld, tegen betaling van twee cent.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL

VAN DE

MIDDELBURGSCHE COURANT

van zaturdag 26 october 1861.

De adressen door den gemeenteraad van Vlissingen in hare zitting van 15 dezer aangenomen, zijn van den volgenden inhoud:

Aan den koning!

Het gemeentebestuur van Vlissingen veroorlooft zich de vrijheid om tot uwe majesteit te naderen, en hare belangen diep eerbiedig maar tevens met den meesten ernst aan de voeten des troons neder te leggen.

Vlissingen, weleer eene bloeijende stad, doch in het begin dezer eeuw door ramp op ramp zwaar geteisterd, mogt na de gelukkige omwenteling in 1814 zich weder in meerdere welvaart verheugen door het bezit en genot van onderscheidene rijks-instellingen, waaronder het aldaar gevestigd etablissement van marine eene eerste plaats bekleedde.

Ontstellend, ja verpletterend was dus voor het bestuur en de ingezetenen dier gemeente het denkbeeld van zijne excellentie den minister van marine, uitgesproken in de memorie van toelichting tot de begrooting van zijn departement voor het jaar 1862;

„Om de werf te Vlissingen op te heffen," een denkbeeld waardoor, wanneer het uitvoering mogt verkrijgen, aan de welvaart der ingezetenen en het welzijn der gemeente een doodelijke slag zoude worden toegebragt.

Waarmede toch zullen zij die *in* en *door* de marine hun bestaan vinden, in de behoefte van hen en hun gezin voorzien? want hoezeer in de memorie van toelichting sprake is van verdeeling der werklieden over de drie andere werven, slechts een betrekkelijk gering getal zal daarin deelen, en het grooter zal achterblijven, der armoede ten prooi. Welk verlies voor eigenaars van woonhuizen en gebouwen, die duur gekocht, in eens merkelijk in prijs zullen verminderen; welk donker vooruitzigt voor de huishouding der gemeente, ingerigt en aangelegd op het voortdurend behoud eener instelling die leven en bedrijvigheid, en daaruit voortspruitende welvaart onder alle standen der gemeente-bevolking verspreidde.

De gunstige ligging dezer gemeente met hare havens aan den uitersten mond van den Scheldestroom, wat ook partijdigheid in den laatsten tijd hebbe mogen beweren, ten allen tijde en onder alle omstandigheden bij zomer en winter bereikbaar;

De eerste haven, van oost en west komende, voor de oorlogsbodems binnen te vallen;

Eene grensvesting van het uiterste belang bij alle verwikkelingen met zuidelijke naburen te ontstaan, alleen als zoodanig van gewigt, ondersteund door eene scheepsmagt ter verdediging van de ingangen der Scheldemonden, waarvan de tijd der belgische onlusten het duidelijkst bewijs heeft gegeven;

Emplacementen voor konstruktie en uitrusting uitmuntend geschikt, en met enorme groote kosten daargesteld, vermeerderd en uitgebreid;

De veronderstelling dat het koncentreren van alles in één etablissement welligt bij de ondervinding, en zelfs reeds bij voorloopige beschouwing, nadeelig zal worden bevonden te werken, daar vereenigd in eene groote gemeente als Amsterdam, die naauwgezetheid van toezigt en verantwoording ten gevolge van de vele gelegenheden tot heeling, niet kan plaats hebben, welke nog dikwerf in eene kleinere gemeente als deze, waar onderzoek en opsporing ligter valt, te kort schiet;

Terwijl in geval van staatkundige verwikkelingen, juist de vereeniging onzer marine op ééne plaats den vijand zoude aantrekken en de mogelijkheid bestaan, dat in één slag de marine te vernietigen ware, want onbereikbaar is zoo min Amsterdam als Vlissingen.

Alle de opgegevene redenen pleiteden voor de instandhouding van het etablissement der marine in deze gemeente; immers het gemeentebestuur en de ingezetenen meenden grond te hebben het daarvoor te mogen houden, en de woorden des ministers derhalve troffen onverwacht en diep in het hart.

Wel moge door zijne excellentie als vergoeding worden gewezen op het verkrijgen, na een tijdsverloop van vier jaren, van den beloofden spoorweg; maar de slag die door zijne excellentie zoude worden toegebragt aan de welvaart der ingezetenen, door de verwezenlijking zijner denkbeelden omtrent de marine alhier, treft dadelijk, terwijl de voordeelen van den spoorweg, gesteld dat dezelve op het gegeven tijdstip ware opgeleverd en in werking, nog in het verre verschiet zich zouden moeten verwezenlijken.

Het is derhalve tot u, sire! dat het gemeentebestuur zich waagt te wenden tot afwending van het gedreigde kwaad, dat volgens des ministers eigen zeggen, eene aanzienlijke stad schier te gronde zoude rigten.

Vlissingens inwoners toch, mogen wij het aan uwe majesteit eerbiedig in herinnering brengen, zijn het geweest, die den eersten steen hebben aangebragt aan het gebouw van onzen staat, door uwen grooten voorvader den eersten Willem van Oranje, opgerigt.

Vlissingens inwoners hebben door alle tijden heen in liefde en trouw voor het huis van Oranje uitgemunt, en een tal van helden, en daaronder den grootsten van allen M. A. de Ruyter, hebben steeds voor vaderland en Oranje hun lijf en leven veil gehad, en menige overwinning met hun bloed bezegeld.

Tallooze rampen hebben, meer dan eenige stad in ons vaderland, Vlissingens inwoners getroffen in het begin dezer eeuw, door watervloed, bombardement en vroege inlijving in het fransche rijk.

Moge de overweging van dit alles, de deelneming uwer majesteit in het lot onzer gemeente opwekken, en het hart uwer majesteit neigen daartoe dat het bezit van het etablissement der marine, zoo in aanbouw als uitrusting binnen deze gemeente blijve bestendigd.

En hiermede zij van wege het gemeentebestuur onder betuiging van eerbied en trouw uwe majesteit aan Godes heilige bescherming aanbevolen.

't Welk doende

De Gemeenteraad van Vlissingen,
J. W. CALLENFELS,
Voorzitter.
P. FORBES WELS,
Secretaris.

Vlissingen,
den 15 October 1861.

Aan de tweede kamer der staten generaal.

Het gemeentebestuur van Vlissingen veroorlooft zich in het belang zijner gemeente en van dat zijner ingezetenen met vrijmoedigheid en ernst tot ulieden, mijne heeren! te naderen.

Met een gemengd gevoel van verbazing en diep leedwezen heeft het bestuur in de memorie van toelichting van de begrooting voor het departement van marine gelezen het voornemen van den minister om, zoo als zijne exc. zich daarin uitdrukt „de marinewerf te Vlissingen op te heffen;" eene werf welke reeds van de vroegste tijden heeft bestaan en belangrijk nut ten allen tijde heeft aangebragt, doch nu met verbazende kosten, na de gezegende herstelling van ons volksbestaan ten jare 1814, op grooter schaal is daargesteld; van tijd tot tijd uitgebreid en vermeerderd; slechts een betrekkelijk gering aantal jaren geleden door het daarstellen van een droog dok, dat allezins aan de vereischten en behoefte voldoet, en door het geheel vernieuwen van uitmuntende schutsluizen verbeterd.

Eene werf, die gerustelijk kan gerekend worden, in aanleg zoo als die thans bestaat, ongeveer 50 millioen schats te hebben gekost.

Eene werf, wij mogen het gerustelijk zeggen, zonder vrees voor tegenspraak, die als de best georganiseerde kan worden aangemerkt.

Een etablissement van marine, hetwelk de meeste en de beste diensten in het belang van het zeewezen, zoo in aanbouw als uitrusting van schepen aan den lande heeft bewezen niet alleen, maar in de jaren van 1831 en volgende is gebleken te zijn van het grootste nut, en van eene onmiskenbare behoefte bij het bestaan en van kracht zijn der eerste vesting op den zuidelijken grens van het rijk.

Een etablissement van marine welks haven en dokken ten allen tijde, onder alle omstandigheden, en zoo wel zomer als winter, wat ook partijdigheid in den laatsten tijd hebbe mogen beweren, voor 's konings schepen bereikbaar zijn; hetgeen nog het voordeel geeft dat, van oost en west komende, zij binnen de monden der Schelde eene eerste en veilige reede bereiken.

En zoodanige werf, voor millioenen schats tot die bereikbare volmaaktheid gebragt als waarop dezelve zich thans bevindt, zoodanig etablissement stelt de minister voor te doen opheffen.

Om alles in één centraal punt te Amsterdam te vereenigen; waartoe alweder belangrijke uitgaven zullen worden vereischt, berekend voor de hoogst noodzakelijke herstellingen op eene som van f 200,000, niet gespoken van de kosten om het Noord-Hollandsch kanaal in staat te brengen voor de tegenwoordige behoeften.

In welk etablissement, als gelegen in eene zoo groote en talrijk bewoonde stad, die naauwgezetheid van toezigt en verantwoording, ten gevolge van de vele gelegenheden tot heeling, niet kan plaats hebben, waarin men nog dikwerf in eene kleinere gemeente als deze te kort schiet.

En 2 zoo wij vermeenen, niet het oog op den staatkundigen toestand van het rijk, in geval van vijandelijken aanval, wanneer alzoo de marine in Amsterdam zoude gewaarborgd zijn, voor hetgeen dezelve in Vlissingen bedreigt.

Het zal welligt gewaagd worden geoordeeld, wanneer het bestuur zich de opmerking veroorlooft: dat bij den aanval eener mogendheid van gelijken rang als Nederland, bijgestaan door de marine, geene meerdere vrees voor Vlissingen dan voor Amsterdam behoeft gekoesterd te worden, en in geval van verwikkelingen met een der groote mogendheden, zouden bij de nadering onzer kusten, de onderscheidene toegangen tot onze rivieren en binnenwateren, en bij de krachten waarover de marine dier mogendheid kan beschikken, Amsterdam even min waarborg opleveren als Vlissingen, Hellevoetsluis en Nieuwe Diep; terwijl alles vereenigd in Amsterdam den vijand zoo aantrekken om met één slag onze geheele marine te vernietigen.

Maar het bestuur acht deze opmerking niet ongepast voor zijne bewering, dat de veiligheid van het marine-etablissement te Vlissingen geene beweegreden zijn kan om hetzelve op te heffen en van daar te verplaatsen.

En nu mijne heeren! wanneer zoo veel pleit voor het behoud van het bestaande, voor de bevestiging der marine werf hier ter stede, mag dan in verhouding tot het voordeel en belang der opheffing, worden opgeofferd en op het spel gezet het bestaan van zoo vele werklieden, die, bij de uitvoering van des ministers voornemen, met hunne huisgezinnen tot armoede zullen vervallen, — want op verre na niet allen die hier in dienst zijn zullen worden overgeplaatst; — de welvaart onder alle standen in eene gemeente, die zoo vele rampen in het begin dezer eeuw heeft ondervonden door watervloed, bombardement, vroegere inlijving in het fransche rijk, en daardoor bij opvolging het verlies van hare beste en gegoedste burgers; — en de huishouding der gemeente zelve, ingerigt op het behoud van het bestaande, en steeds meer en meer alreede gedrukt door armenzorg en onderwijs volgens de bestaande wetgeving, lasten die van het rijk op de schouders der gemeenten meer dan bezwarend zijn overgeschoven?

Wel moge door den heer minister van marine als vergoeding worden gewezen op het verkrijgen, na een tijdsverloop van vier jaren, van den beloofden spoorweg, maar de slag die door zijne exc. zal worden toegebragt aan het welzijn der stad en de welvaart der ingezetenen, door de verwezenlijking zijner denkbeelden omtrent de marine alhier, treft dadelijk; terwijl de voordeelen van den spoorweg, gesteld dat dezelve op het gegeven tijdstip ware opgeleverd en in werking, nog in het verre verschiet zich zouden moeten verwezenlijken.

Wij hebben een te hoog denkbeeld van uwe billijkheid, dan dat wij niet zouden veronderstellen, dat, na overweging van al het vorenstaande, door u aan het voorstel des ministers ten opzigte van de marine werf alhier en de reeds gedeeltelijk gegeven uitvoering daaraan, door op de begrooting voor 1862 voor onderhoudskosten te stellen de som van f 183,000 met het voornemen om daarvan aan Vlissingen slechts toe te staan f 5000, uwe medewerking niet zal worden verleend; waartoe wij aan ulieden, mijne heeren! eerbiedig en met vertrouwen de vrijheid nemen een even ernstig als dringend verzoek te rigten.

Hetwelk doende,

De gemeenteraad van Vlissingen,
D. UYTTENHOOVEN, loco-voorzitter.
P. FORBES WELS, secretaris.

Vlissingen den 15 october 1861.

Gemeenteraad van Middelburg.

Zitting van 23 october.

Voorzitter de heer Bijleveld van Serooskerke.

Afwezig de heer Lambrechtsen van Ritthem, door ziekte. Later komen de heeren Rekker, Damme en van Diggelen.

De notulen der vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

Alvorens tot de behandeling der gemeentebegrooting over te gaan, moeten eenige daarmede in verband staande onderwerpen worden afgedaan. De voorzitter brengt daartoe het eerst ter tafel het voorstel tot uitdieping van het scheepsdok en daarmede in verband staande demping van het spuikanaal, met de daarover uitgebragte rapporten en adviesen (zie de verslagen der zittingen voorkomende in het nommer dezer courant van 28 september en de bijvoegsels van de nommers van 19 en 24 october).

Ten opzigte van het in de vorige zitting door den voorzitter namens burgemeester en wethouders uitgebragt advies tot het aangaan eener geldleening van f 16000, en daarvan f 8000 als eerste serie op de gemeentebegrooting van 1862 te brengen, vraagt de heer Fokker of die negotiatie uit 2 serien zal bestaan. De voorzitter antwoordt hierop dat als eerste serie f 8000 is genomen, omdat, volgens het gevoelen van den gemeentebouwmeester, geen werk tot een hooger bedrag gedurende het jaar 1862 kan worden afgeleverd. Ten opzigte van de andere helft zal het later blijken in hoe verre die al dan niet in meerdere serien zal worden gesplitst.

Door den heer Lantsheer wordt gevraagd of de uitvoering van die voorgenomene werken niet nadeelig zal zijn voor de gezondheid der ingezetenen? Volgens de meening van den voorzitter is dit niet denkbaar, omdat gedurende al den tijd dat van deze werken sprake is geweest, noch door de gezondheidskommissie, noch door de geneeskundige fakulteit, noch door de ingezetenen eenige bedenkingen ten dezen opzigte zijn gemaakt.

Alsnu wordt met algemeene stemmen besloten: *a.* over te gaan tot het uitdiepen van het scheepsdok en met den daaruit voortkomenden grond te dempen het spuikanaal van den Dam tot het Molenwater, en *b.* tot bestrijding der buitengewone onkosten eene geldleening aan te gaan ad f 16000, waarvan als eerste serie f 8000 op de gemeentebegrooting voor 1862 zal worden gebragt; alles in overeenstemming met de daartoe uitgebragte en in bovengenoemde nommers dezer courant medegedeelde rapporten.

De in dezen geest opgemaakte koncept-resolutie wordt eveneens met eenparige stemmen goedgekeurd.

Voorts wordt besloten, volgens het in de vorige zitting gedane voorstel van burgemeester en wethouders, tot het wijzigen der gemeentebegrooting voor 1862, en in ontvang te doen wegvallen het daarop uitgetrokken prelevement van f 4000, en van de uitgaven weg te nemen f 1254 voor het bijvlakken en verdedigen van den oever langs sommige grachten, f 300 voor het maken en plaatsen van 6 schuifkozijnen in het provoosthuis op den Dam, en f 1590 voor vernieuwing der muren in het Spui. Voor wat de twee eerste posten in uitgaaf betreft te beschikken over gelijk bedrag uit den post voor onvoorziene uitgaven van het loopende jaar. Het daartoe strekkende en voorgelezen koncept-besluit wordt met algemeene stemmen gearresteerd.

Wordt in behandeling gebragt het in der tijd door eenige broodbakkers ingediend verzoek om vrijstelling van belasting op de brandstoffen (zie het verslag der zitting van 24 julij, voorkomende in het nommer dezer courant van 27 julij). Door den sekretaris wordt voorgelezen het ingekomen rapport van den kontroleur bij de plaatselijke belastingen alhier. Deze kan niet toegeven, dat broodbakkers in de termen van vrijdom vallen; zijns inziens staan zij gelijk met partikulieren die zelf hun brood bakken. Het doel met het verleenen van vrijdom beoogd, namelijk ontwikkeling van nijverheid bij fabriekanten en trafiekanten, verzet zich tegen den hier gevraagden vrijdom. Bovendien bedraagt de belasting voor de brandstof zeer weinig, daar, volgens berekening, voor 30 cent mutsaard 2100 brooden kunnen worden gebakken, terwijl nog kan aangenomen worden, dat de kosten van brandstof niet door de bakkers maar door de ingezetenen, aan wie zij brood leveren, worden betaald. Onder meerder wordt bij dit uitvoerig rapport nog ten slotte aangevoerd, dat vele bakkers het adres niet hebben willen onderteekenen, daar zij te voren zich van eene afwijzende beschikking meenden te kunnen overtuigd houden. Op grond van een en ander wordt dan ook door den kontroleur geadviseerd om het verzoek niet in te willigen.

Het advies van de financiële kommissie is geheel met boven-

staande in overeenstemming, en stelt evenzeer eene afwijzende beschikking voor.

Daar niemand over dit onderwerp het woord verlangt, wordt met algemeene stemmen besloten het verzoek van de hand te wijzen.

Naar aanleiding van het advies van de kommissie van financien om de gelegenheid tot in- en uitklaring aan het Armeniaansche of Domburgsche schuitvlot, — waarvan het gemaakt gebruik, volgens rapport van den kontroleur der plaatselijke belasting, niet onbelangrijk is —, tot wederopzeggens toe te bestendigen, wordt daartoe besloten en de daarna voorgelezen koncept-resolutie goedgekeurd.

Aan de orde wordt gesteld het adres van de heeren H. J. Dronkers c. s. tot het doen plaatsen van lantaarns op den singel buiten de veersche barrière (men zie het verslag der zitting van 21 augustus voorkomende in het nommer dezer courant van 24 augustus). Het denkbeeld om 7 lantaarns op verschillende gedeelten der buitensingels te plaatsen, waaromtrent gunstig door den gemeentebouwmeester was geadviseerd, wordt ook door de kommissie van financien goedgekeurd. Zij stelt echter voor te bepalen dat de lichten tot niet langer dan elf ure des avonds zullen mogen branden.

De voorzitter deelt mede dat ook eenige bewoners van den Noordweg om het plaatsen van lantaarns hebben verzocht. Hij zegt dat burgemeester en wethouders gemeend hebben dat zij daarop evenzeer aanspraak hebben, en daarom voorstellen om op den Noordweg 2 lantaarns te doen plaatsen alsmede 2 op den Seisweg en 1 op den St. Geertruidsweg, uit hoofde daar gelijke behoefte bestaat. Te zamen bedraagt het getal der te plaatsen lantaarns 12.

De heer Snouck Hurgronje verklaart zich tegen het voorstel omdat hij het regt op verlichting niet inziet en de verlichting zelve niet goed kan zijn. De voorzitter herinnert dat zoo wel de bewoners buiten de poort als daar binnen lasten opbrengen en daarom ook gelijke regten hebben, en dat de verlichting, al laat zij te wenschen over, toch veel zal helpen.

De heer van Diggelen komt ter vergadering.

Alsnu wordt eerst in stemming gebragt het verzoek van de heeren Dronkers c. s. en daarna het voorstel tot het plaatsen van lantaarns op genoemde wegen. Beide worden achtereenvolgens aangenomen met 15 tegen 1 stem (van den heer Snouck Hurgronje).

Nog wordt in omvraag gebragt of de lantaarns, volgens het voorstel van de kommissie van financien, ten elf ure moeten worden gebluscht. Hiertoe wordt besloten met 13 tegen 3 stemmen (van de heeren van Diggelen, de Jonge en Verbrugge).

Door den voorzitter wordt in overweging gegeven de staat van te roeijen boomen, die den leden reeds bekend is, bevattende 100 stuks olmen- en andere boomen, geschat op eene waarde van f 572.

De heer Fokker verklaart met leedwezen gezien te hebben dat er eene rij nieuwe boomen moet weggenomen worden, omdat zij niet goed gezet is. Door den voorzitter wordt opgemerkt dat deze boomen op den singel tusschen de Seis- en Langevillepoort, door den heer Fokker bedoeld, hoofdzakelijk moeten geroeid worden ten gerieve van de ingezetenen, die volgens hun zeggen veel last er van hebben.

Wordt besloten den staat goed te keuren.

Dit heeft eveneens plaats met de begrooting voor de dienstdoende schutterij, die den vereischten tijd heeft ter visie gelegen. Daar de kommissie van financien, volgens haar vroeger uitgebragt rapport, geene bedenkingen heeft, wordt zij goedgekeurd in ontvang en uitgaaf tot een bedrag van f 2222,68½, en een subsidie uit de gemeentekas van f 2160.

De konceptbesluiten van dit en het vorige besluit worden gelezen en goedgekeurd.

Achtereenvolgens worden nog voorgedragen en goedgekeurd *a.* de begrooting voor het bestuur der godshuizen, bedragende in ontvang en uitgaaf f 50702,46½; *b.* de gewijzigde begrooting voor het burgerlijk armbestuur (in overeenstemming met het in de vorige zitting genomen besluit). In overweging genomen de bepaling van het aan dat armbestuur uit te keeren subsidie, is besloten daartoe hoogstens f 7400 toe te staan, en een gelijk bedrag in de uitgaven op de gemeentebegrooting uit te trekken. Met inbegrip van genoemd subsidie bedraagt de gewijzigde begrooting in ontvang en uitgaaf f 15797,25.

De voorzitter draagt eene wijziging in de begrooting voor ten opzigte der kazernering. Er is bij den minister van oorlog eene aanvrage gedaan of in mei des volgenden jaars weer een talrijker garnizoen hier zal komen; die verzekering kon de minister niet geven. Daarop hebben burgemeester en wethouders nogmaals geschreven, op welk schrijven echter geen antwoord is ingekomen, zoo dat zij vermeenen door den minister in dat schrijven is berust. Nadat de daarop betrekkelijke korrespondenties door den sekretaris zijn voorgelezen wordt voorgesteld ten laste van de gemeente tijdelijk over te nemen het woonhuis bij de Spijkerbrug thans dienende tot magazijn voor het depôt bataljon voor f 250; en kosteloos des noodig, ter beschikking te stellen het bleekveld tusschen de beide vleugels van de W. I. pakhuizen en het daaraan gelegen woonhuisje thans in huur bij de wed. Ulrich.

De heer van Uije meent dat de vestiging van het militair depôt alhier eer schade dan voordeel heeft veroorzaakt, en zeker niet die aanwinst voor de gemeente is geweest als men zich daarvan eerst had voorgesteld. Volgens den voorzitter is dit juist de reden geweest waarom men getracht heeft behalve het depôt nog een bataljon van 4 kompagnien in garnizoen te krijgen.

Hierop wordt bovengenoemd voorstel aangenomen en de zitting voor een half uur geschorst.

Bij de hervatting der werkzaamheden wordt de gemeentebegrooting voor het dienstjaar 1862 in behandeling genomen, beginnende met de uitgaven.

Onder hoofdstuk I, afd. 2, komt in vergelijking met het vorige jaar eene verhooging van f 50 voor in de jaarwedden van opzigters bij gemeentewegen en werken, die is veroorzaakt door de aanstelling van twee personen belast met de surveillance over het plantsoen, waartegen geene bedenkingen bestaan. Bij de 2e afdeeling van hoofdstuk II heeft eene overbrenging plaats van f 160 op den post voor licht, genomen uit den post voor brandstoffen, waardoor dus geen verandering plaats heeft. Bij hoofdstuk III, 1e afd. 1 *b.*, haven- en kanaalwerken, wordt door den heer Lantsheer eenige inlichting gevraagd omtrent den stand der haven. Door den heer Snouck Hurgronje wordt hierop een overzigt gegeven, door den gemeente-bouwmeester opgemaakt, van de verrigtingen in de jaren 1859, 1860 en 1861 tot op heden. De uitkomsten zijn echter nog niet met zekerheid te bepalen: er zal daartoe eerst eene behoorlijke peiling moeten worden bewerkstelligd. Ofschoon de uitkomsten voldoende kunnen geacht worden, zal er toch een niet onbelangrijk verlies aan de uitbaggering verbonden zijn. De heer Snouck Hurgronje heeft van zijne zijde ook eene berekening gemaakt, die door hem wordt overgelegd en in cijfers een overzigt geeft van de waarschijnlijke uitkomsten. Op verzoek van den heer Lantsheer zullen deze beide stukken ter inzage worden beschikbaar gesteld, terwijl de heer Caland van oordeel is dat men moet wachten met beoordeelen tot het einde van de dienst. Dit gevoelen wordt door verschillende leden gedeeld.

Van de 2e afd. van dit hoofdstuk worden de drie laatste posten weggelaten, als: bijvakken en verdedigen van den oever van sommige grachten f 1254, en voor het maken en inplaatsen van 6 schuifkozijnen in het provoosthuis op den Dam f 300 (volgens boven genomen besluit te vinden uit den post van onvoorziene uitgaven van dit jaar); alsmede voor de vernieuwing der muren in het Spui f 1590. (Deze laatste vermindering op grond van het besluit om het Spui te dempen). Daarentegen wordt een nieuw artikel ingevoegd voor het uitdiepen van het Scheepsdok en demping van het Spui f 8000. Hoofdstuk IV, afd. 1, onderhoud van verhuurde woon- en pakhuizen, wordt verhoogd tot op f 1100.

Bij de behandeling van hoofdstuk VII, wordt door den heer Verbrugge in herinnering gebragt dat met 1 januarij a. s. de wet op de nationale militie is vervallen, waarom hij voorstelt en algemeen besloten wordt om bij den post: kosten voor het aannemen van vrijwilligers voor de nationale militie, de woorden „volgens art. 32 der wet van 8 januarij 1817” te doen wegvallen. Hoofdstuk VIII, afd. 1, 2*b* kosten voor huur van schoolgebouwen enz. wordt verhoogd met f 250, ten gevolge van de huur van het huis ten behoeve van de geneeskundige school. Bij de tweede afdeeling heeft eene verhooging plaats van f 820, die ook in de ontvangsten worden overgebragt.

Bij de 3e afdeeling heeft ten opzigte van het wachtgeld aan den heer L. F. Krijger eenige diskussie plaats. De heer Fokker meent dat de betrekking tusschen de gemeente en genoemden heer is vervallen, en heeft bezwaar in het toekennen van wachtgeld aan iemand die deze stad met der woon heeft verlaten. De voorzitter zegt, dat, bij de toekenning van het wachtgeld niet is bepaald dat de heer Krijger hier moest blijven wonen. De heer Verbrugge herinnert aan het vroeger door hem gezegde, namelijk dat het wenschelijk ware den heer Krijger eene betrekking te geven. Toen werd hem gewezen op het moeijelijke eener plaatsing. Hij zou daarom nu een termijn willen doen bepalen tot het verleenen van wachtgeld, even als zulks bij de hooge regering ten opzigte van den inspekteur der jagt en visscherij heeft plaats gehad. Dit jaar wil hij het in allen gevalle blijven toestaan. De heer van Diggelen zegt dat er geen kwestie kan bestaan van het verbinden van genot van wachtgeld aan een zeker aantal jaren. De heer Lantsheer wijst op de omstandigheden waarbij het wachtgeld aan den heer Krijger is verleend: namelijk bij supprimatie zijner betrekking. Ook hij zou eene plaatsing overeenkomstig de geschiktheid van den belanghebbende wenschelijk achten. Ten slotte wordt ten dezen opzigte besloten, om de aandacht van burgemeester en wethouders bij eene openstaande betrekking daarop te vestigen, en het wachtgeld voor deze begrooting te behouden.

Daar door de kommissie van financien bevreemding is te kennen gegeven dat bij de assurantiepenningen voor gemeente eigendommen, voorkomende onder de 1e afd. van hoofdst. VIII, niet is opgenomen de verzekering van den stadstoren, stelt de voorzitter voor te dien aanzien een nader berigt van den gemeente-bouwmeester af te wachten, en alsdan uit den post van onvoorziene uitgaven tot die assurantie over te gaan; hiertoe wordt besloten. De kosten van straatverlichting, in de zelfde afdeeling begrepen, worden met f 216 verhoogd, wegens gedeeltelijke verlichting der singels en meergenoemde wegen. Nog worden de volgende nieuwe paragrafen toegevoegd: aankoop en daarstelling lantarens f 480, huur magazijn depôt f 250 en uitkeering gedeelten pensioen bedelaars f 50. — Het totaal der uitgaven, zonder de onvoorziene, bedraagt alsnu f 251,919,61.

Het 1e hoofst. der ontvangsten wordt gebragt op f 3272,16½, ten gevolge van het wegvallen van het praelevement uit het batig slot der rekening over het dienstjaar 1860, ten bedrage van f 4000. Hoofdstuk II, 1, inkomsten van vaste eigendommen, wordt verhoogd met f 1000, huur lokalen regtbank enz., en f 480, huur W. I. pakhuizen nederl. handelmaatschappij. Daarbij wordt besloten dat de huur der leenbank op den staat zal worden uitgetrokken voor memorie. Bij paragraaf 2, opbrengst van tienden en grondrenten, komt bij f 5,90, ten gevolge van het onlangs genomen besluit tot afstand van gronden in erfpacht aan mevr. douairière J. G. Schorer en A. H. Ingelse. Bij de 4e paragraaf, opbrengst van graasverpachtingen, vraagt de heer Verbrugge of het den pachters van gras op de bolwerken geoorloofd is aldaar te bleeken, zoo als hij meermalen heeft opgemerkt dat aldaar plaats vindt? De voorzitter zegt dat volgens de policie-verordening daartoe bijzondere vergunning moet worden verleend, en dat die in den laatsten tijd is gegeven tot 10 ure des morgens, ten einde het onaangename voor de wandelaars aldaar weg te nemen. Bij de 2e afdeeling van hoofdstuk III, hoofdelijke omslag, wordt goedgevonden om, volgens het advies van de kommissie van financien, f 25,000 binnen lijns te stellen, te verminderen met f 1000, voor onwaarde, blijvende het cijfer onveranderd. Hoofdst. IV vermeerdert met f 870, kosten krankzinnigen en bedelaars. Onder hoofdstuk V, afdeeling I, wordt gesteld een post: geldleening ter gedeeltelijke voorziening in de kosten van het uitdiepen van het scheepsdok en het dempen van het spuikanaal f 8000. Het totaal der ontvangsten bedraagt alzoo f 254,436,47½, terwijl de onvoorziene uitgaven worden gebragt op f 2,516,86½.

In omvraag gebragt zijnde, wordt de geheele begrooting goedgekeurd, in ontvang en uitgaaf bedragende f 254,436,47½.

Nadat door den voorzitter is medegedeeld dat het adres van de Bakker c. s. (ingekomen in de vorige zitting) tot eene volgende vergadering moet worden aangehouden, ten einde het advies van burgemeester en wethouders daaromtrent in te winnen, is de openbare zitting gesloten.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.